

MARDİN
ARTUKLU
ÜNİVERSİTESİ

MARDİN
ARTUKLU
UNIVERSITY

arts

Artuklu Sanat ve Beşeri
Bilimler Dergisi

Artuklu Journal of
Arts and Humanities

e-ISSN 2687-1890

Year/Yıl 2021, Issue/Sayı 5, February/Şubat

ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi

Artuklu Journal of Arts and Humanities

Year/Yıl 2021, Issue/Sayı 5, February/Şubat

Sahibi | | Owner

Mardin Artuklu Üniversitesi adına On Behalf of Mardin Artuklu University
Rektör Prof. Dr. İbrahim ÖZCOŞAR Rector Prof.

Baş Editör | | Editor in Chief

Doç. Dr. Mehmet IŞIK Assoc. Prof

Baş Editör Yardımcıları | | Vice Editors

Dr. Öğr. Üyesi Emre AŞILIOĞLU Assist. Prof
Arş. Gör. Sezer Ahmet KINA Res. Assist.
Arş. Gör. Kansu ÖZDEN Res. Assist.

Sanat Editörü | | Art Editor

Prof. Dr. Ayla KANBUR, Düzce Üniversitesi Prof.

Beşeri Bilimler Editörü | | Editor of Humanities

Prof. Dr. Sedat CERECİ, Mustafa Kemal Üniversitesi Prof.

Türkçe Dil Editörü | | Editor of Turkish Language

Dr. Öğr. Üyesi Funda MASDAR KARA, Bitlis Eren Üniversitesi Assist. Prof.

İngilizce Dil Editörü | | Editor of English Language

Doç. Dr. Emrah ÖZDEMİR, Çankırı Karatekin Üniversitesi Assoc. Prof.

Fransızca Dil Editörü | | Editor of French Language

Arş. Gör. İlker KAFALI, İstanbul Gelişim Üniversitesi Res. Assist.

Almanca Dil Editörü | | Editor of German Language

Dr. Öğr. Üyesi Başak KAPTAN, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Assist. Prof.

Tasarım ve Mizanpaj | | Design & Layout

Arş. Gör. Kansu ÖZDEN Res. Assist.

Sekreteryaya ve Ağ Sorumlusu | | Secretariat & Webmaster

Arş. Gör. Sezer Ahmet KINA Res. Assist.

ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir. Dergi, yılda iki kez, Şubat ve Eylül aylarında elektronik ve gerektiğinde basılı olarak yayınlanır. Editörlerin kararı ile ek ve özel sayılar çıkarılabilir. Dergiye Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca dillerinde yazılmış akademik çalışmalar kabul edilir.

ARTS: Artuklu Journal of Art and Humanities is an international peer-reviewed journal. The journal is published twice a year, in February and September, electronically and, where necessary, in print. Supplement and special issues can be published by the decision of the editors. Academic studies in Turkish, English, German and French are accepted.

Yazışma Adresi || Correspondence Address

T.C. Mardin Artuklu Üniversitesi,
Merkez Yerleşkesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,
Artuklu/Mardin/Türkiye, 47060

T.R. Mardin Artuklu University,
Central Campus, Faculty of Fine Arts,
Artuklu/Mardin/Turkey, 47060

İletişim || Contact

0090 482 213 40 02 • 0090 482 213 40 04 (f) • arts@artuklu.edu.tr

www.dergipark.org.tr/arts

Editör Kurulu | | Editorial Board

Prof. Dr. Celal Oktay YALIN, Maltepe Üniversitesi Prof.

Prof. Dr. Selma KÖKSAL, Düzce Üniversitesi Prof.

Doç. Dr. Çağrı BULUT, Yaşar Üniversitesi Assoc. Prof.

Doç. Dr. Şakir EŞİTTİ, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Assoc. Prof.

Doç. Şefik ÖZCAN, Mardin Artuklu Üniversitesi Assoc. Prof.

Doç. Yıldız ERSAĞDIÇ, Dokuz Eylül Üniversitesi Assoc. Prof.

Doç. Kutlu GÜRELLİ, Mardin Artuklu Üniversitesi Assoc. Prof.

Dr. Öğr. Üyesi Başak KAPTAN, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Assist. Prof.

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap HİSARCIKLILAR, Coventry University Assist. Prof.

Dr. Gulshen SAKHATOVA, Göttingen University Dr. Phil.

Danışma Kurulu | | Advisory Board

Prof. Maria Dolores Notari ABAD, Superior Ceramic School of Alcora Prof.

Prof. Dr. Paul GWYNNE, The American University of Rome Prof.

Prof. Dr. Manuela Maria Fernandes PENAFRIA, University of Beira Interior Prof.

Prof. Dr. Serdar YILMAZ, Balıkesir Üniversitesi Prof.

Doç. Dr. Semih BÜYÜKKOL, Akdeniz Üniversitesi Assoc. Prof.

Doç. Serap EMMUNGİL KARAMANOĞLU, Hacettepe Üniversitesi Assoc. Prof.

Doç. Seniha ÜNAY SELÇUK, Düzce Üniversitesi Assoc. Prof.

Doç. Evrim Özlem KAVCAR, Mardin Artuklu Üniversitesi Assoc. Prof.

Dr. Öğr. Üyesi Rahman Işık SARIALİOĞLU, Mardin Artuklu Üniversitesi Assist. Prof.

Dr. Öğr. Üyesi Dilaver BAYINDIR, Dokuz Eylül Üniversitesi Assist. Prof.

Dr. Öğr. Üyesi Nesrin YEŞİLMEN, Mardin Artuklu Üniversitesi Assist. Prof.

Dr. Öğr. Üyesi Kezban SÖNMEZ, Akdeniz Üniversitesi Assist. Prof.

ARTS, ULAKBİM tarafından taranan **TR Dizin** dergi listesi ile EBSCO tarafından taranan **Central & Eastern European Academic Source Database** listesinde yer almaktadır.

ARTS is in the **TR Dizin** and **Central & Eastern European Academic Source Database** indexed by ULAKBİM and EBSCO.

ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

ARTS: Artuklu Journal of Arts and Humanities is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

İçindekiler | | Index

A R A Ş T I R M A M A K A L E S İ
R E S E A R C H A R T I C L E**Necla RÜZGAR**

Bir Hayatı Çağdaş Bir Sergi
Formuna Dönüştürmek:
Harald Szeemann'ın
Saplantılar Müzesi

Transforming a Life into a
Contemporary Exhibition
Form: Harald Szeemann's
Museum of Obsessions

10

Songül GELDİ

Savaş Sonrası Lübnan
Sanatında İmge ve Mekan:
In This House (2005)

Image and Memory in Post-
War Lebanese Art:
In This House (2005)

23

Hakan ARIKAN

Sanat ve Sonsuzluk İlişkisi
İçinde Roman Opalka
Örneği

Roman Opalka Example in The
Relations Between Arts
and Eternity

42

Çiğdem MENTEŞOĞLU CHATZOUDAS

Kadın Sanatçıların Gözünden
Resimde Annelik Teması

Motherhood Theme in
Painting by Female Artists

60

Cemil TOPRAK

Öğrenen Sergi: *do it*

Learning Exhibition: *do it*

81

Gökçe SÖNMEMİŞ

İletişim Aracı Olarak Dans:
Ya da dans bir iletişim
şekli midir?

Dance as a Tool of
Communication: or is dance
a form of communication?

100

Serdar TOKA

Mimarlık Eğitiminde Bütünleşik
Eğitim Deneyimi ve
Müfredat Önerisi

Integrated Education Experience
and Curriculum Proposal in
Architectural Education

118

İbrahim GÜNGÖR

Nazım Hikmet'in *Ferhad ile
Şirin* Oyununda Mimetik Arzu
ve Kısır Döngü

Mimetic Desire and the Vicious
Circle in Nâzım Hikmet's
Ferhad and Şirin

140

Editörden

Merhaba!

Sanatın sosyal ve beşeri bilimlere değdiği noktadaki makaleleriyle bilim insanları ve sanatçıların ilgisini çekmeye devam eden ARTS, beşinci sayısıyla bir kez daha sizlerle buluşuyor.

Bu sayımızda dergimizin T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) bünyesindeki Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) tarafından taranan **TR Dizin** Dergi Listesine girdiği haberini sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Böylece iki yıllık bir süreci geride bırakan dergimiz istikrarlı şekilde ilerleyerek önemli bir hedefe ulaştı. Bununla birlikte EBSCO tarafından taranan **Central & Eastern European Academic Source Database** listesinde de yer almaya başladık. Toplumsal bir faydanın ancak nitelikli bilimsel üretimle ortaya çıkacağına farkındayız. Bu çerçevede hem ULAKBİM yetkililerinin uyarılarına hem de içerisinde olduğumuz entelektüel çevrelerin önerilerine riayet ederek daha önemli gelişmeleri hayata geçirme hedefimizde ısrarcı olduğumuzun bilinmesini isterim. Sanatın sosyal ve beşeri bilimlere değdiği bir alanda hem ulusal hem de uluslararası ölçekte akademik yayıncılığa katkı sağlamak için çıktığımız bu yolda, dergimize ilgi gösteren ve görüşlerini bizlerle paylaşan değerli okuyucularımız ve hakemlerimiz başta olmak üzere, tüm dergi çalışanlarımıza, editör ve danışma kurulumuza ve nitelikli yazılarını bizim aracılığıyla hedef kamulara sunan yazarlarımıza sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

ARTS'ın beşinci sayısında sekiz özgün araştırma makalesi yer alıyor. Bunlardan ilki Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Necla Rüzgar tarafından kaleme alınan "Bir Hayatı Çağdaş Bir Sergi Formuna Dönüştürmek: Harald Szeemann'ın Saplantılar Müzesi" başlıklı makale. Rüzgar, bu çalışmada günümüz sanatında sıklıkla kullanılan sergileme tekniklerinin yaratıcıları arasında yer alan Harald Szeemann'ın 1970'lerde uyguladığı ve büyükbabasının hayatını bir sergi olarak göstermeyi amaçlayan sergileme modelini inceliyor. Kişisel-etnografik nitelikteki bu sergisi ile Szeemann'ın bir toplumsal eleştiri sunduğunu savunuyor.

İkinci makalemiz "Savaş Sonrası Lübnan Sanatında İmge ve Mekân: In This House (2005)" başlığını taşıyor. Dr. Songül Geldi bu çalışmada 1975-1990 Lübnan İç Savaşını, temsil krizi bağlamında ele alan çağdaş sanatçı Akram Zaatari'nin In This House/Fi Haza Al Bayt (2005) adlı filmi mekân, imge ve bellek ilişkisi çerçevesinde inceliyor. Geldi, yaptığı incelemeler neticesinde Zaatari'nin bütün fotoğrafik-videoları ve filmlerinin, biçimsel ve kavramsal tutarlılığı ifade eden temsil biçimleri ile neoliberal inkâr politikalarını ortaya koyduğunu savunuyor.

Üçüncü makalemiz "Sanat ve Sonsuzluk İlişkisi İçinde Roman Opalka Örneği" Dr. Hakan Arıkan tarafından kaleme alındı. Sanatı "belirlenmiş, alışılmış olan kalıpları

kırma çabası" olarak gören Arıkan, makalesinde geçmişi Antik Yunan'a uzanan sonsuzluk kavramına odaklanmakta ve kavramsal sanatın önemli temsilcilerinden biri olan Roman Opalka'nın eserlerinde sonsuzluk kavramının izlerini sürüyor.

"Kadın Sanatçıların Gözünden Resimde Annelik Teması" başlığını taşıyan dördüncü makalemiz Balıkesir Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Menteşoğlu Chatzoudas tarafından yazıldı. Annelik temasını, eserlerinde bu temayı işleyen kadın sanatçıların gözünden incelemeyi amaçlayan çalışmada Elisabeth Vigee-Lebrun, Marie-Nicole Dumont, Berthe Morisot, Cecile Walton, Käthe Kollwitz, Marry Cassat, Semiha Berksoy, Paula Becker- Modersohn, Leonora Carrington, Dorotthe Tanning, Alice Neel, Neş'e Erdok ve March Avery gibi önemli kadın sanatçıların eserleri inceleniyor.

Beşinci makalemiz olan "Öğrenen Sergi: *do it*" resim alanından. Sinop Üniversitesi'nden Arş. Gör. Cemil Toprak tarafından kaleme alınan makalede, dünyaca ünlü küratör Hans Ulrich Obrist'in, Christian Boltanski ve Bertrand Lavier ile birlikte açık uçlu bir sergi modeli olarak tasarladığı "do it" in 1993 yılından bu yana geçirdiği gelişim ve dönüşüm inceleniyor.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Gökçe Sönmemiş tarafından kaleme alınan altıncı makalede, yedi temel sanat dalından birisi olan dansın iletişim aracı mı yoksa bir iletişim şekli mi olduğu sorusuna cevap aranıyor. Sönmemiş, "İletişim Aracı Olarak Dans: Ya da dans bir iletişim şekli midir?" başlığını taşıyan makalesinde dansın iletişim yönünü ana hatları ile ele alarak dans alanında sınırlı olan Türkçe alanyazına özgün bir katkıda bulunuyor.

Doç. Dr. Serdar Toka tarafından kaleme alınan "Mimarlık Eğitiminde Bütünleşik Eğitim Deneyimi ve Müfredat Önerisi" başlıklı yedinci makalede mimarlık bölümlerinin temel dersleri arasında yer alan Mimari Anlatım Teknikleri dersi ile Kültür ve Sanat Tarihine Giriş derslerinin bütünleşik eğitim modeline dayalı olarak yürütülmesinden çıkarılan sonuçlar değerlendiriliyor ve bu deneyimden hareketle lisans düzeyinde mimarlık bölümü için sekiz dönemi içeren bir bütünleşik müfredat önerisi getiriliyor.

Son makalemiz geçtiğimiz günlerde 119'uncu doğum gününü kutladığımız ve Türk Edebiyatının en önemli şairlerinden biri olan Nâzım Hikmet Ran'ın *Ferhad ile Şirin* oyunu üzerine. Dr. İbrahim Güngör tarafından kaleme alınan "Nâzım Hikmet'in *Ferhad ile Şirin* Oyununda Mimetik Arzu ve Kısır Döngü" başlıklı makalede, oyun Rene Girard'ın kapsamlı bir teoremin başlangıç noktası olarak ortaya attığı "mimetik arzu" kavramı çerçevesinde analiz ediliyor.

ARTS'ın bundan sonraki sayılarında da birlikte olmak dileğiyle...

Doç. Dr. Mehmet IŞIK
Baş Editör